

BURSA
SERBEST MUHASEBECİ
MALİ MÜŞAVİRLER
ODASI
Chamber of Certified Public Accountants of Bursa

25.
Kuruluş
Yılı

e-defter, e-fatura, e-haciz, e-tebliğ

DUYURU

Vergilemede e-devlet uygulamalarının bir yenisi her geçen gün Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından hayata geçirilmektedir. 2016 yılında da e-defter ve e-fatura kullanımının yaygınlaştırılması ile ilgili çalışmalara devam edilecektir. E-haciz ile ilgili uygulamalara daha da ağırlık verilecektir. Kısacası e-vergileme adım adım hayata geçirilmektedir.

Mükellefleri yakından ilgilendiren bir konu da 1 Nisan 2016 tarihinden itibaren e-tebligat uygulamasına geçilecek olmasıdır. Bununla ilgili

aslında yasal altyapı daha 6009 sayılı Kanunla 2010 yılında yapılmıştı. Ancak Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından teknolojik altyapının hazırlanması ile ilgili çalışmalar yeni tamamlandığından bu uygulamaya yeni geçilmektedir.

Vergilemede e-devlet uygulamaları ile ilgili Gelir İdaresi Başkanlığı'nın şöyle bir stratejisi vardır: Önce bir uygulama hayata geçirilmekte ve bunu kullanmak zorunda olan mükellef grubu sınırlı tutulmakta ve diğer mükellefler için bu uygulama ihtiyari olmaktadır. Daha sonra adım adım bu mükellefler için de zorunluluk getirilmekte ve böylece e-devlet uygulamalarının kapsama alanı genişletilmiş olmaktadır. Bu durum daha önce e-beyanname uygulamalarında böyle oldu, şimdi de e-defter, e-fatura ve e-tebligat konularında da böyle olacağını görüyoruz.

Resmi Gazete'de yayınlanan 29.12.2015 tarih ve 29577 Sayılı Tebliğ ile; 1 Nisan 2016 tarihinden itibaren uygulamaya başlanacak e-tebligat sistemini tüm Kurumlar Vergisi mükellefleri ile ticari, zirai ve mesleki kazanç yönünden Gelir Vergisi mükellefiyeti bulunanlar zorunlu olarak kullanacaklardır. Zorunluluk kapsamına girmemekle birlikte isteğe bağlı olarak kendilerine elektronik tebligat yapılmasını talep eden mükellefler de elektronik tebligat hizmetinden faydalanabileceklerdir. Örneğin gayrimenkul sermaye iradı sahipleri veya kazançları basit usulde tespit edilen gelir vergisi mükellefleri istemeleri durumunda elektronik tebligat alabileceklerdir.

Elektronik Tebligat Sistemini kullanmak zorunda olan mükelleflerin 1 Nisan 2016 tarihine kadar gerekli başvuru işlemlerini tamamlamaları gerekmektedir. Bunun için "Elektronik Tebligat Talep Bildirimi"ni bağlı buldukları vergi dairesine vermeleri gerekmektedir. Bu mükelleflerin; söz konusu bildirim, kanuni temsilcileri veya elektronik tebligat sistemi ile ilgili işlemleri yapmaya yönelik özel yetki içeren noterde verilmiş vekâletnameyle yetkili kılınan kişiler aracılığıyla bizzat teslim etmeleri gerekmektedir. Elektronik tebligat sistemine dahil olması zorunlu olanlardan Elektronik Tebligat Talep Bildirimini süresi içerisinde idareye ibraz etmeyen Kurumlar ve Gelir Vergisi Mükellefleri için Vergi Usul Kanunu Mükerrer 355. maddesindeki cezalar uygulanacaktır. Buna göre 01.04.2016 tarihinden itibaren geçerli özel usulsüzlük cezası miktarları şöyledir:

ÖZEL USULSÜZLÜK CEZASI TUTARI (TL)

Birinci sınıf tüccarlar ile serbest meslek erbabı hakkında 1.300

İkinci sınıf tüccarlar, defter tutan çiftçiler ile kazancı basit usulde tespit edilenler hakkında 660

Yukarıda belirtilenler dışında kalanlar hakkında 330

Zorunluluk kapsamındaki bir mükellefin Elektronik Tebligat Sisteminin dışında kalması mümkün olmayacaktır. Başvuru işlemlerini süresinde yapmayan zorunluluk kapsamındaki mükelleflere para cezası uygulanmakla birlikte başvuru işlemleri resen gerçekleştirilip sisteme dahil olmaları sağlanacaktır.

Ceza uygulaması sonrasında re'sen oluşturulan internet vergi dairesi kullanıcı kodu, parola ve şifresi gerçek kişilerde mükellefe, tüzel kişiler ile tüzel kişiliği olmayan teşekküllerde doğrudan kanuni temsilcisine tebliğ edilerek elektronik tebligat adreslerine tebligat gönderimine başlanılacaktır.

E-fatura ve E-defter uygulaması ile birlikte yazılı belgeler rafa kalkacak. Çünkü e-fatura yeni bir belge türü olmayıp, kâğıt fatura ile aynı hukuki niteliklere sahiptir. Arşivleme maliyetleri, kâğıt, posta vb. giderleriniz büyük oranda düşecektir. Dijital arşiv tutma sayesinde tüm kayıt ve faturalar sürekli el altında olacak ve aranan belgeler kısa sürede bulunacaktır.

E-fatura ve E-defter uygulamasına geçen mükellefler, bundan önceki döneme ait faturalarını ve başladıkları tarih itibarıyla eski defterlerine kapanış tasdiki yaptıracaklar ve genel hükümler çerçevesinde muhafaza edeceklerdir.

Mükelleflere ait e-faturaların yine mükelleflere ait bilgi işlem sistemlerinde saklanması esas olup üçüncü kişiler nezdinde de elektronik saklama yapılabilecektir. Mükellefin, e-fatura gönderip alma işlemini özel entegrasyon izni alan mükelleflere ait bilgi işlem sistemi vasıtasıyla gerçekleştirmesi veya başka mükelleflerden elektronik saklama hizmetinin alınması, muhafaza ve ibraz ödevlerini ortadan kaldırmaz.

E-defterler, istenildiğinde ibraz edilmek üzere ilgili olduğu beratları ile birlikte muhafaza edilmek zorundadır. E-defterler ve beratların elektronik defter izni verilenlerin kendilerine ait bilgi işlem sistemlerinde muhafaza edilmesi mecburi olup, üçüncü kişiler nezdinde ya da yurt dışında muhafaza işlemi Başkanlık ve Genel Müdürlük açısından herhangi bir hüküm ifade etmemektedir.

YENİ NESİL ÖDEME KAYDEDİCİ CİHAZLAR

Mükelleflerden ve meslek mensuplarından gelen yoğun talep üzerine Maliye Bakanlığı yeni nesil yazarkasa ile ilgili süre uzatımı taleplerini olumlu karşıladı ve Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 466) ile nesil yazarkasa kullanımına geçişi kademeli bir şekilde düzenledi. Buna göre; Yeni Nesil Ödeme Kaydedici Cihazları kullanma mecburiyeti; 2014 yılı satışları veya gayrisafi iş hasılatı dikkate alınarak aşağıdaki şekilde yeniden belirlenmiş olup, 2014 yılı satışları veya gayri safi iş hasılatı:

- 1 Milyon TL'yi aşan mükellefler için, 1/4/2016 tarihinden,
 - 1 Milyon TL'den 500 Bin TL'ye kadar olan mükellefler için, 1/7/2016 tarihinden,
 - 500 Bin TL ile 150 Bin TL arasında olan mükellefler için, 1/10/2016 tarihinden,
 - 150 Bin TL'den az olan mükellefler için, 1/1/2017 tarihinden,
- İtibaren Yeni Nesil Ödeme Kaydedici Cihaz kullanma mecburiyeti başlayacaktır. Dileyen mükellefler, yukarıda belirtilen tarihlerden önce de Bakanlıkça (Maliye Bakanlığınca) onaylanmış Yeni Nesil Ödeme Kaydedici Cihazları olarak kullanabileceklerdir.

Diğer taraftan 20/6/2015 tarihli ve 29392 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 454) ile getirilen "İhracat İşlemlerinde e-Fatura Uygulaması" ile ilgili zorunluluk 1 Ocak 2016 tarihinden 1 Ocak 2017 tarihine ertelenmiştir. Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 461). Söz konusu faturaların e-fatura olarak düzenlenmesi ve gönderilmesine ilişkin usul ve esaslar ile uygulamadan yararlanma yöntemleri www.efatura.gov.tr adresinde yayımlanan "e-Fatura Uygulaması Gümrük İşlemleri Kılavuzu"nda ayrıntılı olarak açıklanmıştır. Dolayısıyla bu konuda da mükelleflere bir geçiş aşaması ve bu uygulamalara hazırlanma fırsatı verilmiştir.

Yeni e-devlet uygulamalarına devlet kanadının hazır olduğu görünüyor. Çünkü yaklaşık 5 yıldır bununla ilgili altyapı çalışmaları yürütüldü. Ancak mükellef kanadının altyapı olarak hazır olduğunu söylemek pek mümkün değil. Çünkü bizim çok meşhur bir atasözümüz vardır "KERVAN YOLDA DÜZÜLÜR". Mükellefler de uygulamaya geçildikten sonra gerekli olan altyapılarını kuracaklardır.

Ancak esas sorun altyapının oluşturulmasında değil. Esas sorun bu kültürün edinilmesi ve kullanılmasıdır. Çünkü e-fatura ve e-tebligatla ilgili gerekli bilgisayar, yazılım veya e-posta adreslerini alabilirsiniz. Ancak bunların kullanılması nasıl olacak, bu noktada ciddi sorunlar beklenmektedir.

Bilgisayarı kullanmayan, e-posta adresi olmayan ve hatta okuma-yazma bilmeyen bir esnafa nasıl e-tebligat sistemini kullanıracaksınız, ciddi bir soru işaretidir. Esas bu konunun çözümlenmesi gerekiyor. Maalesef bu konuda da yük ve angarya yine meslek mensuplarına düşecek gibi görünüyor. Vergilendirme işlemleri düşünüldüğü zaman, bu süreçte vergi idaresi ile mükellef arasındaki ilişkiler akla gelir. Ancak söz konusu iki taraf arasındaki ilişkide muhasebe meslek mensupları adeta köprü görevi üstlenmiş bulunmaktadır. Günümüzde çağdaş vergileme sistemlerinde beyan usulü kullanıldığı düşünüldüğünde meslek mensuplarına duyulan ihtiyaç kaçınılmaz bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle mükelleflerin vergisel işlerinde kendisine yardımcı olarak, idare ile arasında bir tür aracı görevi üstlenen ve onları temsilcisi konumunda olan muhasebe meslek mensuplarının önemli rolü vardır.

456 Seri No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde e-tebligat ile ilgili başvuru işlemlerinin mükellefin kendisi, kanuni temsilcileri veya elektronik tebligat sistemi ile ilgili işlemleri yapmaya yönelik özel yetki içeren noterde verilmiş vekâletnameyle yetkili kılınan kişiler aracılığıyla yapılması gerektiği düzenlenmiştir. Bu düzenlemeden anlaşılmaktadır ki, e-tebligat işleminde de esas görev muhasebe meslek mensuplarına verilmektedir. Çünkü bilgisayar kullanmayan veya kullanmayı bilmeyen özellikle esnaf kesimindeki yüzbinlerce mükelleften Elektronik Tebligat Sistemini kullanmaları beklenemez. Ayrıca bütün mükelleflerde vergi dairesi ile olan ilişkilerin ve ödevlerin meslek mensupları tarafından yürütülmesi gereken işler olduğu anlayışı vardır. Dolayısıyla bu düzenleme ile bir taraftan Gelir İdaresi Başkanlığı'na yıllık 100 Milyon TL tasarruf sağlanırken, diğer taraftan muhasebe meslek mensuplarına bir ilave angarya daha getirildiği anlaşılmaktadır.

KAYITLI ELEKTRONİK POSTA (KEP) UYGULAMASI

Öte yandan; Kayıtlı Elektronik Posta (KEP) uygulaması ile e-tebligat uygulamasında karmaşa oluş-

muştur. KEP uygulaması temel dayanağını 5070 ve 7201 Sayılı Yasalardan almaktadır. İstisnasız bütün mükelleflerin 31.12.2015 tarihine kadar KEP adresi almaları ve 01.01.2016 tarihi itibariyle kullanmaya başlayacakları bilgisi yanlıştır.

Kimlerin KEP alacakları ve kullanacakları konusu 30 Mart 2015 tarihli ve 29311 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı (MASAK) ile 'Elektronik Tebligat Sistemine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkındaki Yönetmelik'te belirtilmektedir. 3568 Sayılı Yasa'da belirlenen meslek mensuplarının KEP adresi alma ve kullanma zorunlulukları olmayıp, isterlerse ihtiyari olarak alabilirler.

TEVSİK ZORUNLULUĞU

Ayrıca; Tahsilat ve Ödemelerde Tevsik Zorunluluğu Haddi 7.000 TL olarak belirlendi. 24 Aralık 2015 tarihli ve 29572 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 459 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile tahsilat ve ödemelerin tevsik zorunluğuna ilişkin olarak hali hazırdaki 8.000 TL'lik had, 2016 yılından geçerli olmak üzere 7.000 TL'ye indirilmiştir.

Smmm. Ahmet Hikmet SÖNMEZ

Bursa Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası Başkanı